Ἕνας σύγχρονος Μαικήνας ὁ Μακνήλ Λάουρυ τοῦ ἱδρύματος Φόρντ

Ὁ Μακνήλ Λάουρυ στό γραφεῖο του

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Μάρτιος

Γ. ΜΑΚΝΗΛ ΛΑΟΥΡΥ, ἄν καί δέν εἶναι ὁ ἴδιος καλλιτέχνης, κατέχει ὡστόσο περίοπτη θέση στόν κόσμο τῶν τεχνῶν: εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος, ἀπό τό 1957 κι' ἐδῶ ἔχει μοιράσει στίς τέχνες πάνω ἀπό 250 ἑκατομμύρια δολλάρια τοῦ Ἱδρύματος Φόρντ, τῆς πλουσιώτερης ὡς τώρα δωρεᾶς στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες καί πιθανῶς σέ ὁλόκληρη τήν ἱστορία τῆς «προστασίας» τῶν τεχνῶν, ἀπό τήν ἐποχή τῆς Ἀναγεννήσεως μέ τούς Μεδίκους καί τούς Πάπες της.

Εἶναι πολλά καί διάφορα τά ὀνόματα, μέ τά ὁποῖα ἀναφέρεται ὁ «Μάκ» Λάουρυ, ὅπως ἐπίσης τόν λένε: «Ὁ κύριος τέχνες», «ὁ ἄνθρωπος πού διευθύνει τήν κουλτούρα» καί, ἀπό μερικούς ἐπικριτές, «ὁ τσάρος τῶν τεχνῶν». Πρόκειται γιά ἕναν σύγχρονο Μαικήνα, ἕναν μεσολαβητή τῆς ὀργανωμένης φιλανθρωπίας, ἕναν ἐπαγγελματία χορηγό, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νά διαθέτει τά χρήματα τοῦ δωρητῆ μέ τρόπο ἀποτελεσματικό, ἀλλά καί εὐφάνταστο, ὅποτε εἶναι δυνατόν.

Ὅταν ἕνα περιοδικό τῆς Νέας Ὑόρκης δημοσίευε δυό καταλόγους, ἕναν μέ τούς «κακούς» καί ἕναν μέ τούς καλούς τοῦ κόσμου τῶν τεχνῶν (ὁ Λάουρυ θυμίζει ὅτι ὁ Τζών Ροκφέλλερ ὁ Τρίτος ἐμφανιζόταν καί στούς δύο καταλόγους), κατέτασσε τόν Λάουρυ ἀνάμεσα στούς κακούς, γιά τόν λόγο ὅτι μοιράζει ἑκατομμύρια στήν Καταστημένη Τέχνη.

— Δέν ὑπάρχει περίπτωση, λέει ὁ Λάουρυ, νά βρίσκεται κανείς σ' αὐτή τήν θέση καί νά μήν εἰσπράττει τόσο χειροκροτήματα ὅσο καί ἐπικρίσεις. Δέν μέ πειράζει πού μέ ἔβαλαν στούς κακούς. Ὅταν κοιτάζομαι στόν καθρέφτη, βλέπω ἕναν κακό. Ἀλλά μέ πειράζει ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖο τό ἔκαναν: ἑκατομμύρια στήν κατεστημένη τέχνη. Αὐτό θά πρέπει νά ἔκανε ἄνω κάτω τό κατεστημένο.

Ἡ δικαιολογία τοῦ περιοδικοῦ ἐνοχλεῖ τόν Λάουρυ, γιατί ὁ ἴδιος θεωρεῖ ὅτι εἶναι «λαϊκιστής» στίς τέχνες. Πιστεύει ὅτι «πρέπει νά ἀνοίξουν οἱ πόρτες» στούς καλλιτέχνες καί στούς καλλιτεχνικούς διευθυντές, γιατί κατά τήν ἄποψή του αὐτοί εἶναι τό πιό σημαντικό πρᾶγμα στίς τέχνες καί ὄχι οἱ ὀργανώσεις, οἱ ἑταιρεῖες, τά μουσεῖα καί οἱ ὁμάδες.

ΤΟ ΒΗΜΑ - The Washington Post

Ὁ ἐπίσημος τίτλος τοῦ Λάουρυ εἶναι: Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἱδρύματος Φόρντ γιά τίς Ἀνθρωπιστικές Σπουδές καί τίς Καλές Τέχνες. Πρόκειται γιά μιά θέση πού δέν μπορεῖ παρά νά κάνει τόν κάτοχό της δυστυχῆ.

Ἕνας ἐπαγγελματίας φιλάνθρωπος εἶναι ἀναγκασμένος νά λέει «ὄχι» σέ μερικούς αἰτοῦντες. Ὁ καθένας θεωρεῖ τήν περίπτωσή του ὡς τήν πιό σπουδαία, τήν πιό σημαντική, τήν πιό ἄξια. Μερικοί ἀπογοητεύονται. Ὅπως εἶπε κάποιος: «Δέν μπορεῖς νά δίνεις 10.000 δολλάρια σέ κάθε καλοπροαίρετο αἰτοῦντα, ἔστω καί ἄν τό ἀξίζει».

Ὑπό τήν διαχείριση τοῦ Λάουρυ τό Ἵδρυμα Φόρντ ἔγινε κάτι πολύ περισσότερο ἀπό ἁπλός δωρητής. Ὁ Λάουρυ «δραστηριοποίησε» τίς αἰτήσεις, ὅπως λέει ὁ ἴδιος. Μερικοί τόν κατηγοροῦν ὅτι ἀπό τίς χορηγίες τοῦ Ἱδρύματος Φόρντ δέν προέκυψε καμμιά μεγάλη ὄπερα, καμμιά ἐντυπωσιακή θεατρική ἐπιτυχία, τίποτε τέτοιο.

Καί ὁ Λάουρυ ἀπαντᾶ:

— Εἶναι προφανές ὅτι καί ἄν δέν ὑπῆρχε τό Ἵδρυμα Φόρντ, καί πάλι θά ὑπῆρχαν τό θέατρο, οἱ τέχνες, ἡ λογοτεχνία. Κανείς δέν μπορεῖ νά καυχηθεῖ ὅτι σ' αὐτόν ὀφείλεται τό ἔργο τοῦ Μπαλανσίν ἤ τῆς Σούζαν Φαρέλ.

Μοῦ θυμίζει ὡστόσο ὁ Λάουρυ ὅτι ἡ Σούζαν Φαρέλ, ἡ μπαλλαρίνα πού κάποτε βασίλευε στό Νιού Γιόρκ Σίτυ Μπαλέ, ὡς νεαρή σπουδάστρια τοῦ χοροῦ σπούδαζε σέ μιά μέτρια σχολή καί ἐκεῖ πῆρε τήν ὑποτροφία τοῦ Ἱδρύματος Φόρντ πού τῆς ἐπέτρεψε νά σπουδάσει στήν Ἀκαδημία Μπαλλέτου, ἀπ' ὅπου βγῆκε ἡ μεγάλη χορεύτρια πού ξέρουμε.

Στό παρελθόν οἱ τέχνες ζοῦσαν πάντοτε μιά ἐπισφαλῆ, περιθωριακή ζωή, καί κατά τό μεγαλύτερό τους μέρος στηριζόταν στίς θυσίες τῶν ἰδίων τῶν καλλιτεχνῶν.

— Στούς Μεδίκους ἡ τέχνη κόστιζε φθηνά, λέει ὁ Λάουρυ γιά τούς περίφημους προκατόχους του τῆς ἰταλικῆς Ἀναγεννήσεως. Ἔρριχναν τά λεφτά στά ὑλικά καί ἔστιβαν τούς καλλιτέχνες.

Τό διοικητικό συμβούλιο τοῦ Ἱδρύματος Φόρντ πῆρε τήν ἀπόφαση του νά ἀναμιχθεῖ μέ τίς τέχνες πρίν ἀπό 16 χρόνια, στίς 11 Μαρτίου τοῦ 1957. Τό ἀρχικό ἐξερευνητικό πρόγραμμα ἦταν πενταετές καί εἶχε ἐτήσιο προϋπολογισμό περίπου δύο ἑκατομμύρια δολλάρια. Ὁ Λάουρυ ἦταν ἐκεῖνος πού ἔπεισε τούς συμβούλους ὅτι οἱ τέχνες δέν εἶναι ἁπλῶς μιά διασκέδαση, ἀλλά μιά σοβαρή ὑπόθεση «γιά τήν προώθηση τῆς ἀνθρώπινης εὐημερίας» καί ὅτι ἦταν καθῆκον τους νά τήν ἀναλάβουν.

Ἐπρόκειτο γιά μιά ἱστορική ἀπόφαση: καθιερώθηκε τότε τό πρῶτο ἐθνικό καλλιτεχνικό πρόγραμμα στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

Ὡστόσο ὁ Λάουρυ λέει:

— Δέν ἤμουν μόνος μου. Ὅταν εἶχα πιά στά χέρια μου τά ἐπιχειρήματα γιά τήν ὑποστήριξη τῶν τεχνῶν, δέν συνάντησα ἀντίθεση ἀπό μέρους τῶν συμβούλων. Δέν εἶμαι ἐγώ ἐκεῖνος πού ἐπέβαλε μιά ὑπόθεση. Ἡ ὑπόθεση ἐπέβαλε ἐμένα.

Τόν τρίτο χρόνο ὁ προϋπολογισμός τοῦ καλλιτεχνικοῦ προγράμματος ἀνέβηκε στά τρία ἑκατομμύρια δολλάρια, ὕστερα ἀπό τήν δημόσια κατακραυγή γιά ἕνα ἔργο πού εἶχε παραγγείλει ἡ Μετροπόλιταν Ὄπερα μέ βάση μιά χορηγία τοῦ Ἱδρύματος Φόρντ. Ἡ κατακραυγή δέν εἶχε ἄλλο ἀποτέλεσμα παρά νά ἑδραιώσει τήν ἀπόφαση τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου νά ὑποστηρίξει τό καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Ὡστόσο τό ἴδιο τό Ἵδρυμα Φόρντ δέν παραγγέλνει ποτέ συγκεκριμένα ἔργα οὔτε εὐνοεῖ κανένα ἰδιαίτερο στύλ οὔτε προσπαθεῖ νά ἐπηρεάσει τά ρεπερτόρια τῶν θεάτρων.

— Ἀλλιῶς, λέει ὁ Λάουρυ, ξέρετε τί θά γινόταν; Ὁ κάθε καλλιτέχνης θά ἔλεγε: Στό Ἵδρυμα Φόρντ ἀρέσει τό στύλ τοῦ Τάδε ἤ τοῦ Δεῖνα, ἄν κάνω κι ἐγώ τό ἴδιο θά πάρω χορηγία.

Αὐτή ἡ ἐλευθερία ἀπέναντι στίς καλλιτεχνικές σχολές ἀποτελεῖ ἀνέκαθεν βασικό κανόνα γιά τό Ἵδρυμα Φόρντ. Ὅταν οἱ ὑπηρεσίες του μεταφέρθηκαν στό καινούργια του κτίριο, οἱ πίνακες πού θά κοσμοῦσαν τά γραφεῖα τῶν διευθυντῶν, ἐπελέγησαν στήν τύχη μέσα ἀπό ἕνα σύνολο πού εἶχε συγκροτηθεῖ προσεκτικά ὥστε νά μήν περιλαμβάνει κανένα ἔργο ζῶντος καλλιτέχνη. Κάποιος κριτικός γκρίνιαξε γι' αὐτό τό γεγονός. Ἀλλά τό Ἵδρυμα δέν ἤθελε ἐπ' οὐδενί λόγω νά φανεῖ ὅτι δείχνει ὁποιαδήποτε προτίμηση γιά κάποιον καλλιτέχνη ἤ γιά κάποια σχολή.

Ἀλλά δέν εἶναι πάντοτε εὔκολο ἕνας δωρητής νά ἀποφύγει νά δώσει κάπου ἕνα χρηματικό δῶρο. Ἔτσι, πρίν ἀπό δύο χρόνια, τό Ἵδρυμα ἔδωσε μιά χορηγία σέ τρεῖς «ἐργολάβους» γιά νά ὀργανώσουν μιά σειρά παραστάσεις μοντέρνου χοροῦ, σέ μεγάλες αἴθουσες, γιά τό εὐρύ κοινό.

Στίς ἐμφανίσεις πῆρε μέρος καί ἡ Ὑβόν Ράινερ μέ τόν θίασό της. Ἡ Ὑβόν Ράινερ, σέ κάποια προηγούμενη ἐμφάνισή της, στό Σμιθσόνειο Ἵδρυμα, ἐπεχείρησε νά παρουσιάσει ἕναν χορευτή γυμνό καί μέ μιά ἀμερικανική σημαία γιά σκούφια στό κεφάλι του. Στήν ἐμφάνισή της μέ τήν χορηγία Φόρντ ἡ Ράινερ, κατά τήν διάρκεια τοῦ χοροῦ, προέβαλλε στό βάθος τῆς σκηνῆς κινηματογραφικές σκηνές, τίς ὁποῖες πολλοί θεατές χαρακτήρισαν ἄσεμνες. Ἕνας κριτικός ἔγραψε ὅτι δέν τό περίμενε νά πάει σέ φεστιβάλ χοροῦ ἐπιχορηγούμενο ἀπό τό Ἵδρυμα Φόρντ καί νά ὑποχρεωθεῖ νά παρακολουθήση αὐτά τά κακόγουστα πράγματα πού γίνονται γιά τόν ἐντυπωσιασμό τοῦ κοινοῦ.

— Τά μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου δέν ἀντέδρασαν τόσο ἄσχημα ὅσο ὁ κριτικός, λέει ὁ Λάουρυ. Δέν μοῦ εἶπαν λέξη. Ἐμεῖς δώσαμε σέ τρεῖς παραγωγούς χρήματα γιά νά παρουσιάσουν μοντέρνο χορό. Ἀπό τήν στιγμή ὅπου ἕνας σκηνοθέτης ἤ ἕνα θέατρο πάρουν μιά χορηγία, ἐμεῖς δέν τούς λέμε πιά τίποτε. Ἀφήνουμε τόν ἐπαγγελματία ν' ἀποφασίσει μόνος του. Προφανῶς ἡ Ὑβόν Ράινερ ἐξέπληξε καί τόν ἴδιο τόν παραγωγό καί πιθανῶς νά μήν ἔκανε πρόβες σ' αὐτό τό κνούμερο».

Ἡ φιλανθρωπία δέν μπορεῖ νά διευθύνεται ἀκριβῶς ὅπως μιά ἐπιχείρηση. Ἀπό τήν ἄλλη ὅμως τό Ἵδρυμα Φόρντ δείχνει μεγάλη ἐπιμονή καί αὐστηρότητα ὅσον ἀφορᾶ τό καλλιτεχνικό πρόγραμμά του. Λόγου χάρη, ἐδῶ καί ἑπτά χρόνια τό Ἵδρυμα Φόρντ διέθεσε πάνω ἀπό 80 ἑκατομμύρια δολλάρια γιά νά ἐνισχύσει 61 συμφωνικές ὀρχήστρες. Ἀπό τίς ὀρχήστρες αὐτές ἡ Φιλαρμονική τοῦ Κάνσας Σίτυ δέν κατώρθωσε νά ἀπορροφήσει παρά 132.000 δολλάρια ἀπό τό ἕνα ἑκατομμύριο πού τῆς εἶχε διατεθεῖ. Τότε τό Ἵδρυμα τῆς πῆρε πίσω τήν χορηγία.

Ἄν καί εἶναι ἕνας ἄνθρωπος πού βοήθησε νά ξοδευθοῦν 250 ἑκατομμύρια δολλάρια, ὁ Λάουρυ δέν ἔχει αὐταπάτες ὅσον ἀφορᾶ τίς μαγικές ἱκανότητες τοῦ χρήματος ὅταν περιέρχεται στούς καλλιτέχνες.

— Ἄν ὑπάρχει ἕνα πρᾶγμα πού θέλω νά ἀκουσθεῖ δυνατά καί καθαρά, εἶναι τοῦτο: ἡ προϋπόθεση γιά τούς καλλιτέχνες δέν εἶναι τό χρῆμα, εἶναι τό ταλέντο.

JEAN M. WHITE

Ἡ ζούγκλα τῆς ἀσφάλτου πνίγει τό Μπροντγουαίη

Καί οἱ τεράστιες ἐπενδύσεις πού χρειάζονται γιά νά ἀνεβασθῆ ἕνα καινούργιο θεατρικό ἔργο

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Μάρτιος.—

ΤΑ ΝΥΧΤΕΡΙΝΑ πλήθη συρρέουν στό κατάφωτο καί πολυθόρυβο παζάρι πού λέγεται Μπρόντγουαίη καί συγκεντρώνονται μπροστά στό θέατρο Μπούθ, στήν 45η Ὁδό, γιά νά δοῦν τήν «Σαιζόν τοῦ πρωταθλήματος», τήν μεγάλη φετεινή θεατρική ἐπιτυχία. Πηγαίνοντας κατά κεῖ καί προσπερνώντας τά πορνοκαταστήματα, τά μπάρ μέ τίς γυμνόστηθες σερβιτόρες καί τά παρκαρισμένα ἀστυνομικά αὐτοκίνητα, πρόσεξα ὅτι τά σκοτεινά θέατρα διαδέχονταν τό ἕνα τ' ἄλλο, ἕνα θέαμα πού δέν θά τό δεῖ κανείς ποτέ στό Λονδίνο, ὅπου ὅταν ἕνα ἔργο ἀποτύχει καί κατέβει, τό διαδέχεται ἀμέσως ἕνα ἄλλο. Στήν Νέα Ὑόρκη, πάνω ἀπό δώδεκα μεγάλα θέατρα στέκουν ἔρημα, ἐνῶ οἱ ἀφφίσες τους σέρνονται κουρελιασμένες στόν δρόμο. Τούτη τήν σαιζόν πολλοί ἔχασαν τό πρωτάθλημα.

ΤΟ ΒΗΜΑ - Daily Telegraph

Μερικοί λένε ὅτι ἡ φετεινή ἦταν ἡ χειρότερη ὕστερα ἀπό πολλές χρονιές. Τό 1969 ἡ Νέα Ὑόρκη μπῆκε σέ μιά περίοδο ὑφέσεως. Ἡ ἀνεργία αὐξήθηκε τό 1970 καί τό 1971. Τήν τελευταία δεκαετία ἑνάμισυ ἑκατομμύριο μεσοαστοί ἔφυγαν ἀπό τήν πόλη. Μεγάλες ἐπιχειρήσεις μετακόμισαν καί αὐτές. «Ἡ ζωή ἐδῶ εἶναι πολύ ἀκριβή» λένε, στίβουν λεμόνι στόν καφέ τους καί ἀναστενάζουν σάν νά τό ἀπολαμβάνουν. «Οἱ Νεοϋορκέζοι σηκώνουν τό μεγαλύτερο βάρος τοῦ ἔθνους στήν φορολογία, ἔχουν τά ὑψηλότερα ἐνοίκια καί τίς ὑψηλότερες ἀμοιβές, τά χειρότερα φυλετικά καί ἐθνικά προβλήματα. Ὅλα αὐτά ζημιώνουν τό θέατρο».

Ἀκόμη, οἱ πωλήσεις εἰσιτηρίων ἐπηρεάσθηκαν ἀπό τόν φόβο τοῦ κόσμου μήπως βρεθεῖ μπλεγμένος σέ φασαρίες. Πολλοί κάτοικοι τῶν προαστίων εἶναι πεπεισμένοι ὅτι οἱ γυναῖκες δέχονται καθημερινῶς ἐπιθέσεις ἐν μέσῃ Λεωφόρῳ Μάντισον, μέρα μεσημέρι. Δέν εἶναι ὅλα πειστικά αὐτά τά ἄλλοθι καί οἱ δικαιολογίες. Ἀλλά ὁ ἐπισκέπτης τοῦ Μανχάτταν μπορεῖ νά χρησιμοποιήσει τά μάτια του. Σέ λεωφορεῖα καί ταξί τά χρήματα πηγαίνουν κατευθεῖαν σέ κλειδωμένα μικρά χρηματοκιβώτια. Πλῆθος οἱ ἀφφίσες λένε: «Ἀφοῦ μποροῦμε νά περπατᾶμε ἥσυχοι στή Σελήνη, θά πρέπει νά μποροῦμε νά κάνουμε τό ἴδιο καί στήν Γῆ». Σ' ἕνα διαμέρισμα πού ἐπισκέφθηκα, ἡ ἐξώπορτα ἦταν ἀσφαλισμένη μέ μιά μπάρα μπηγμένη στό πάτωμα. Σέ ἕνα ἄλλο ὑπῆρχαν πέντε συστήματα συναγερμοῦ γιά τούς διαρρῆκτες.

Ἀλλά οἱ πληττόμενοι ἀντεπιτίθενται. Πανίσχυρα θεατρικά συμφέροντα ἀπαίτησαν καί πέτυχαν νά βρίσκεται γύρω στήν περιοχή τῆς Τάιμς Σκουαίαρ ἕνα κορδόνι ἀπό ἀστυνομικούς κατά τήν ὥρα τῶν παραστάσεων. Οἱ ἐπιχειρηματίες ἵδρυσαν πρόσφατα ἕναν Σύνδεσμο γιά μιά Καλύτερη Νέα Ὑόρκη, μέ τόν σκοπό νά ἀπαλλαγεῖ ἡ πόλη ἀπό τίς περιπατήτριες τοῦ ἀμειβόμενου ἔρωτα, νά κλείσουν οἱ οἶκοι ἀνοχῆς πού διαφημίζονται δημόσια, νά διωχθοῦν οἱ μεταπράτες ναρκωτικῶν.

Ἕνα ἄλλο θέμα εἶναι οἱ τιμές. Δυό θέσεις γιά ἕνα μιούζικαλ κοστίζουν 12 δολλάρια. Ὕστερα εἶναι τά ναῦλα, τό γεῦμα στό ἑστιατόριο καί πιθανῶς μιά μπέϊμπυ - σίττερ. Κυκλοφορεῖ τό καλαμπούρι: «Νά πᾶμε σέ κανένα θέατρο ἤ νά πᾶμε Σαββατοκύριακο στίς Μπαχάμες;». Ἀλλά τά εἰσιτήρια δέν μποροῦσαν παρά νά εἶναι ἀκριβά, ἐφόσον τά ἔξοδα γιά ν' ἀνεβασθεῖ ἕνα ἔργο ἔχουν φθάσει στά ὕψη καί ὅταν χρειάζεται νά περάσει ἕνας ὁλόκληρος χρόνος γιά νά ἀρχίσουν οἱ χρηματοδότες νά εἰσπράττουν. Τό ἀνέβασμα ἑνός ἔργου πρόζας μπορεῖ νά κοστίσει ἀπό 50.000 ὡς 80.000 δολλάρια, ἐνῶ προκειμένου γιά μιούζικαλ τά ἔξοδα μποροῦν νά ἀνέβουν στίς 300.000 δολλάρια.

Ἀλλά οὔτε καί τά μικρά θέατρα προσφέρουν τήν συνήθη παρηγορία. «Τό ἐκτός Μπρόντγουαίη θέατρο ὑποχωρεῖ ἀπό τίς θέσεις του, τόν πειραματισμό, τήν ἐνθάρρυνση τοῦ ταλέντου, τήν σοβαρότητα καί τίς τολμηρές ἰδέες πού σημάδεψαν τά πρῶτα χρόνια του». Ποιός τά λέει αὐτά; Ὁ Πώλ Λίμπιτ, πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἐκτός Μπρόντγουαίη θεάτρων. Πράγματι, ψάχνοντας τά «θεάματα» στήν ἐφημερίδα, δέν βρίσκω πολλά πράγματα πού νά θέλω νά δῶ. Τά περισσότερα ἀπό τά μικρά θέατρα μέ τίς 300 περίπου θέσεις ξαναπαίζουν τούς κλασικούς ἤ ξαναπαίζουν τόν ἑαυτό τους.

Μήπως λοιπόν σέ τούτη τήν ταραγμένη πόλη, σέ τούτη τήν ζούγκλα τοῦ πληθωρισμοῦ τό θέατρο πεθαίνει γιά μιά ἀκόμη φορά; Μήπως τό Μεγάλο Μῆλο εἶναι σάπιο ὡς τό κουκούτσι; Ἐπ' οὐδενί λόγῳ. Παρ' ὅλον ὅτι ἡ σαιζόν ἦταν κακή, ὑπάρχουν σημάδια αὐξούσας ζωτικότητας. Τό πρῶτο ἀπ' αὐτά εἶναι ἡ κατάργηση τοῦ διχασμοῦ μεταξύ Μπρόντγουαίη καί ἐκτός Μπρόντγουαίη, αὐτῆς τῆς διασπάσεως μεταξύ καλοῦ καί ἐπιτυχημένου.

Μερικές ἀπό τίς μεγαλύτερες ἐπιτυχίες τοῦ ἐκτός Μπρόντγουαίη τράβηξαν τόσο πολύ κόσμο, ὥστε μεταφέρθηκαν στό Μπρόντγουαίη. Μεταξύ αὐτῶν καί ἡ «Σαιζόν τοῦ πρωταθλήματος».

Ἐξ ἄλλου, ἡ Νέα Ὑόρκη ἀπέκτησε τέσσερα καινούργια θέατρα, τά πρῶτα ὕστερα ἀπό 44 χρόνια. Τί χρειάζονται τά καινούργια θέατρα ὅταν τά παλιά κλείνουν; Θά μποροῦσε κάλλιστα νά ρωτήσει κανείς. Ἀλλά ὁ δήμαρχος τῆς Νέας Ὑόρκης, ὁ Τζών Λίντσαιη, θεώρησε ὅτι μιά σειρά ἀπό καινούργια κτίρια γραφείων θά κατέστρεφε τήν περιοχή τῶν θεάτρων, καί ἔτσι παραχώρησε προνόμια στούς κατασκευαστές πού θά περιελάμβαναν στούς οὐρανοξύστες τους καί ἀπό ἕνα θέατρο: ἕνα ἀκόμη σημάδι ὅτι κάποιος νιάζεται.

Ἐπίσης, τούτη τήν πενιχρή σαιζόν, 60 τουλάχιστον θέατρα λειτουργοῦν ἐκτός Μπρόντγουαίη. Ἐν τῷ μεταξύ, στό Μπρόντγουαίη μερικά ἀπό τά ἔργα πού ἐπέζησαν ἀποδεικνύονται πολύ καλογραμμένα. Ἡ «Μικρή νυκτερινή μουσική», τό καινούργιο ἔργο τοῦ Χάρολντ Πρίς, δημιουργοῦ τοῦ «Βιολιστή στή στέγη», εἶναι μιά ἀπόλαυση. Καί ἄν τό θέατρο ἀντανακλᾶ τήν ἀγωνία καί τήν ἀνησυχία τῆς Ἀμερικῆς, ἡ ἐντιμότητα τοῦ ἔργου εἶναι κι' αὐτή ἕνα δεῖγμα ζωτικότητας. Ἡ «Σαιζόν τοῦ πρωταθλήματος» ἐκθέτει τήν διαφθορά στή δημόσια ζωή. Ὁ «Αἰχμάλωτος τῆς Δευτέρας Λεωφόρου» ἔχει νά κάνει μέ τήν παρακμάζουσα οἰκονομία: ἕνας σύζυγος πού τόν ἔδιωξαν ἀπό τή δουλειά του, ζεῖ ντροπιασμένος μακρυά ἀπό τήν γυναίκα του, ὥσπου τήν διώχνουν κι' αὐτήν ἀπό τήν δουλειά της.

Αὐτά τά ἔργο, καθώς καί μερικά ἄλλα, πού ἔχουν νά κάνουν μέ τό μοτίβο τοῦ κλονιζόμενου γάμου, μιλοῦν ὅλα γιά ἀνθρώπους δυσαρεστημένους μέ τήν τύχη τους, οἱ ὁποῖοι ζηλεύουν τούς ἐλευθέριους τρόπους τῶν νέων, ἀλλά καί νοσταλγοῦν τούς σίγουρους καί ἀξιοσέβαστους καιρούς τῶν παπποῦδων τους. Δύο πρόσφατα μιούζικαλ, τό «Νό, νό, Ναννέτ» καί τό «Αἴρην», διαδραματίζονται στήν ἀθῶα δεκαετία τοῦ '20, ὅταν οἱ ὀμορφοῦλες δέν ἦταν ἀκόμη «ἀπελευθερωμένες» καί ὅταν οἱ γαμήλιες καμπάνες ἦταν τό εὐτυχισμένο τέλος τῶν εἰδυλλίων τους καί ὄχι ἡ ἀρχή τῶν δεινῶν τους.

Τό θέατρο τῆς Νέας Ὑόρκης προσβλέπει μέ φθόνο πέρα ἀπό τόν Ἀτλαντικό, πρός τά δύο μεγάλα ἐθνικά συγκροτήματά μας, τά ἀγγλικά ἐθνικά θέατρα, καί εἰσάγει μέ ἐνθουσιασμό τούς κορυφαίους ἠθοποιούς καί δραματουργούς μας. Ἀπό τήν πλευρά μας, ἐμεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι δέν μποροῦμε νά τούς ζηλέψουμε γιά τό θέατρό τους, πού ὡς πρόσφατα ἦταν τόσο ἐμπορικό, ὅπως δέν μποροῦμε νά τούς ζηλέψουμε καί γιά τόν πολιτισμό τους, πού εἶναι τόσο ἀπλοϊκός καί στοιχειώδης. Οἱ ἄνθρωποι στή Νέα Ὑόρκη, ὅπως καί τά ταξί, φαίνονται σάν νά ἔχουν ἐπάνω τους τήν πινακίδα: «Κρατᾶτε τίς ἀποστάσεις». Ἐξάλλου, ὑπάρχει μιά μεγαλόφωνη ἀπειλή στόν συνήθη πρωϊνό χαιρετισμό τους, πού εἶναι: «Εἴθε νά περάσετε μιά καλή ἡμέρα» καί πού τόση ὑποβλητικότητα διαθέτει ὡς πρός τίς προβλέψεις γιά τό ἄμεσο μέλλον.

Ἔχει κανείς τήν αἴσθηση ὅτι ὁ κόσμος ἐδῶ ζεῖ πάνω στήν ὑστερική κόψη τοῦ ξυραφιοῦ ὅπου βρίσκεται ὁ κόσμος, καί μποροῦμε νά ἀναρωτιώμαστε πόσοι ἀπό τούς Εὐρωπαίους καλλιτέχνες θά μποροῦσαν νά ἀνασάνουν σ' αὐτή τή μολυσμένη ἀτμόσφαιρα, ἔστω καί ἄν ξέρουμε ὅτι τόσο αὐτοί, οἱ καλλιτέχνες, ὅσο καί ὅλοι ἐμεῖς οἱ ἄλλοι θά ἀναγκασθοῦμε νά τό κάνουμε, γιατί ἀργά ἤ γρήγορα ὅ,τι συμβαίνει ἐδῶ, ἔρχεται καί σ' ἐμᾶς, μέ τίς καινούργιες μόδες τοῦ ἐγκλήματος, τῶν ναρκωτικῶν, τῶν ἤχων τοῦ ρόκ καί τῆς σεξουαλικῆς συμπεριφορᾶς.

Ἀλλά τό καλύτερο μέρος τοῦ ἀμερικανικοῦ θεάτρου μποροῦμε πάντα νά τό ζηλεύουμε γιά τήν ἀρραγῆ ἀκεραιότητά του, καθώς καί γιά τήν ἀπόφασή του νά εἶναι ὅσο γίνεται πιό ἀποτελεσματικό, ὅσο σκληρή καί ἄν εἶναι ἡ δουλειά πού χρειάζεται γι' αὐτό.

JOHN BARBER

Ματαιώθηκε ἡ συναυλία τοῦ Μαρκόπουλου στά Γιάννενα

Ματαιώθηκε ἡ συναυλία τοῦ Γιάννη Μαρκόπουλου, πού ἐπρόκειτο νά δοθῆ τήν ἐρχόμενη Τετάρτη στά Γιάννενα. Ἡ Διοίκηση Χωροφυλακῆς ἔστειλε πρίν λίγες μέρες στήν Ἑταιρεία Ἠπειρωτικῶν Μελετῶν, στό θέατρο τῆς ὁποίας ἐπρόκειτο νά γίνη ἡ συναυλία, ἔγγραφο, μέ τό ὁποῖο τῆς ὑπενθυμίζει ὅτι τό θέατρο στερεῖται ἀδείας λειτουργίας. Τήν ἐκδήλωση εἶχε ὀργανώσει ὁ Σύλλογος Φοιτητῶν τῆς Ἠπείρου.

Ἐκυκλοφόρησε

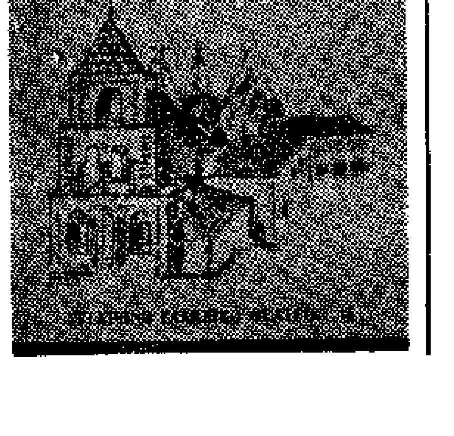

ΚΑΜΑΡΙΩΤΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ
ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ — ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ
Δέχεται Πατριάρχου Ἰωακείμ 19, καθημερινῶς ἀπό 11 π.μ. ἕως 2 μ.μ. καί 5½ — 7½ μ.μ. καί ἐπί συνεντεύξει, ἐκτός ἀπογεύματος Σαββάτου. Τηλέφωνον 717.529.

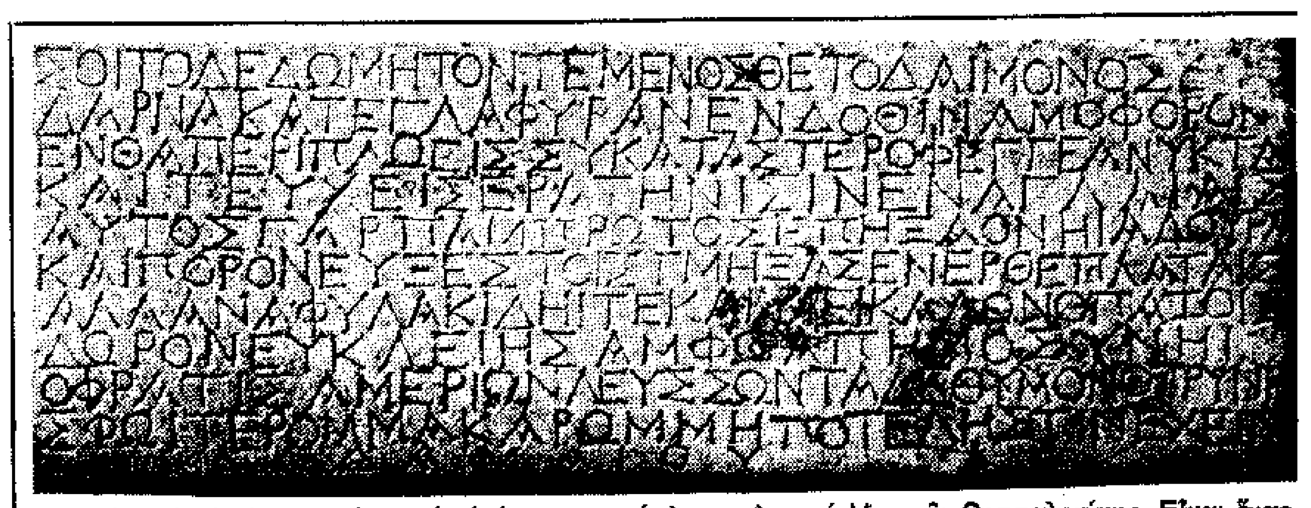
Μιά ἀπό τίς ἐπιγραφές, πού εὑρίσκεται στό ἀρχαιολογικό Μουσεῖο Θεσσαλονίκης. Εἶναι ἕνας ὕμνος στόν Αἰγύπτιο θεό Ὄσιριν (2ος π.Χ. αἰών)

ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ἡ ἀρχαία Μακεδονία θέμα διεθνοῦς συνεδρίου

Πλῆθος ἀνακοινώσεων ἀποδεικτικῶν τῆς ἑλληνικότητος τοῦ Μακεδονικοῦ χώρου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 31 Μαρτίου. Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας

Η ΑΡΧΑΙΑ Μακεδονία θά ἀποτελέση καί πάλι θέμα διεθνοῦς συνεδρίου, πού ἑτοιμάζει ἡ Ἑταιρία Μακεδονικῶν Σπουδῶν γιά τόν ἐρχόμενο Αὔγουστο ἀπό 19 ἕως 24). Ἀναμένεται ὅτι, θά μετάσχουν ἑκατό καί πλέον ἑλληνισταί καθηγηταί ἀπό ὁλόκληρο τόν κόσμο (Η.Π.Α., Ἀγγλία, Ἰταλία, Ὀλλανδία, Αὐστραλία, Δ. Γερμανία, Ἰνδία, καί Βαλκανικές χῶρες). Καί εἶναι βέβαιο ὅτι, ἐκτός ἀπό τό πλῆθος τῶν ἀνακοινώσεων — πού θά εἶναι πρόσθετα — ἀποδεικτικές γιά τήν Ἑλληνικότητα τοῦ Μακεδονικοῦ χώρου ἐδῶ καί τριάντα αἰῶνες — θά ὑπογραμμισθῆ ἡ ἀνάγκη ὅτι θά πρέπει νά ἐντοθοῦν, νά πολλαπλασιασθοῦν καί νά συστηματοποιηθοῦν οἱ ἀνασκαφικές ἔρευνες στή Μακεδονία.

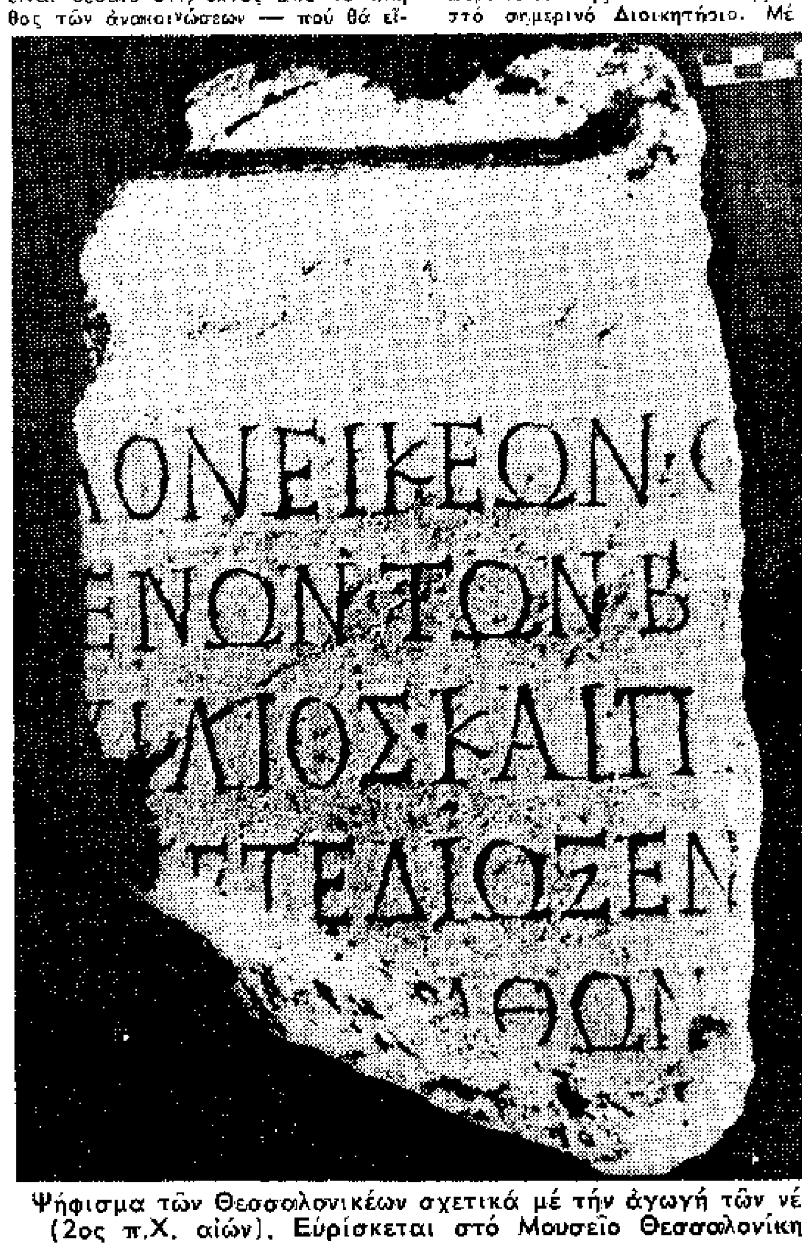

Ψήφισμα τῶν Θεσσαλονικέων σχετικά μέ τήν ἀγωγή τῶν νέων (2ος π.Χ. αἰών). Εὑρίσκεται στό Μουσεῖο Θεσσαλονίκης

Γιά τήν Ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας πέρα ἀπό τίς πολλές γνωστές ἀποδείξεις, τίς ἱστορικά θεμελιωμένες καί παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένες, οἱ συστηματικές ἀνασκαφές θά δώσουν μία ἀκόμη πιό ἐντυπωσιακή εἰκόνα τῆς ἱστορίας καί τοῦ πολιτισμοῦ της μέ πληρότητα καί ἀκρίβεια. Τό γεγονός καί μόνο τῆς συγκεντρώσεως τόσων Ἑλληνιστῶν δίδει τό μέτρο τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς μελέτης τῆς ἱστορίας καί τῆς ἀρχαιολογίας τῆς Μακεδονίας. Στίς ἀποδείξεις δέ γιά τόν ἑλληνικό αὐτό χῶρο προστίθενται τώρα καί δυό θαυμάσιες ξένες ἐκδόσεις γιά τίς ὁποῖες ἀπαιτήθηκε ἐργασία δεκάδων ἐτῶν.

Ἡ πρώτη εἶναι ἔκδοση τοῦ πανεπιστημιακοῦ τυπογραφείου τῆς Ὀξφόρδης καί πρόκειται νά καλύψη σέ δύο τόμους τήν ἱστορία τῆς Μακεδονίας. Ὁ πρῶτος τόμος πού κυκλοφόρησε ἤδη ἀναφέρεται στήν ἱστορική γεωγραφία καί στήν προϊστορία τῆς Μακεδονίας καί εἶναι ἔργο τοῦ κ. Nicolas Hammond καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπρίστολ, (θά μετάσχη τοῦ συνεδρίου), πού δέχεται ὅτι, τήν Ἑλληνική γλῶσσα τήν μιλοῦσαν στήν σημερινή Γιουγκοσλαβία καί Ἀλβανία ἀπό τό 2.000 π.Χ.

Ἡ δεύτερη ἀφορᾶ τίς Ἑλληνικές ἐπιγραφές «Inscriptiones Graecae» πού ἀποκαλύφθηκαν σέ ὁλόκληρο τόν χῶρο, πού περιλαμβάνεται ἀπό τήν Ἀδριατική μέχρι τόν Εὔξεινο Πόντο καί τά παράλια τῆς Ἀφρικῆς. Τό μνημειῶδες αὐτό ἔργο ξεκίνησε τό 1935 μέ πρωτοβουλία τῆς Πρωσικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν, τῆς σημερινῆς δηλαδή Γερμανικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν πού ἑδρεύει στό Ἀνατολικό Βερολῖνο καί συνεχίζεται μέ διεθνῆ συνεργασία. Ἡ ἔκδοση θά περιλάβη συνολικά 14 τόμους. Πρόσφατα κυκλοφόρησε τό τρίτο τεῦχος τοῦ δέκατου τόμου, πού περιλαμβάνει 1.401 ἐπιγραφές τῆς περιοχῆς Θεσσαλονίκης. Εἶναι ἔργο τοῦ καθηγητοῦ κ. Charles Edson τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Γουϊσκόνσιν τῶν Η.Π.Α. προσκεκλημένου στό συνέδριο τοῦ Αὐγούστου.

Τό περιεχόμενο τῶν ἐπιγραφῶν

Ὁ καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἰωαννίνων κ. Φώτιος Πέτσας, μέ τήν γνωστή προσφορά στό χῶρο τῆς Μακεδονίας, ἀναφερόμενος στό τεῦχος τῶν ἐπιγραφῶν τῆς Θεσσαλονίκης — ὁ τόμος τιμᾶται 6.000 δρχ. εἶπε ὅτι, τό μεγάλο δίδαγμα πού βγαίνει ἀπό τήν ἐργασία τοῦ καθηγητοῦ Edson εἶναι ὅτι σ' αὐτή τήν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης ἀπό τήν ἵδρυσή της, τό 315 π.Χ., μέχρι σήμερα μιά γλῶσσα, ἡ Ἑλληνική, κρατήθηκε μέ τά δόντια σέ πεῖσμα ὅλων τῶν περαστικῶν κατακτητῶν. Δέν τήν δάμασαν πεντακόσια χρόνια Ρωμαιοκρατίας, ἀναστήθηκε μέ τό Βυζάντιο. Δέν τήν δάμασαν πεντακόσια χρόνια Τουρκοκρατίας, ἀναστήθηκε μέ τήν βοήθεια τοῦ καβαλάρη Ἅη Δημήτρη. Ὅπως ἡ Θεσσαλονίκη ἔτσι καί ἡ Μακεδονία ὁλόκληρη εἶναι ἡ Ἑλλάδα τῶν τριάντα αἰώνων. Τό αἰσιόδοξο μήνυμα, προσέθεσε, πού φέρνει τό ἔργο τοῦ Ἀμερικανοῦ καθηγητοῦ περιλαμβάνει τίς ἀρχαῖες ἐπιγραφές τῆς Θεσσαλονίκης πού ἦταν γνωστές μέχρι τό 1960. Οἱ ἐπιγραφές κατατάσσονται σέ κατηγορίες καί γιά κάθε μιά ἀναφέρεται ὁ τόπος εὑρέσεως καί ὁ χρόνος, καθώς ἐπίσης ὁ βαθμός διατηρήσεως καί τό κείμενο τῆς ἐπιγραφῆς μέ σχόλια. Τό τεῦχος εἶναι γραμμένο στήν Λατινική.

Στήν ἀρχή παρατίθενται 24 ψηφίσματα, διατάγματα καί ἐπιστολές τῶν Βασιλέων τῆς Μακεδονίας. Τό ἀρχαιότερο χρονολογεῖται ἀπό τό 230 π.Χ., ὅπου σημειώνεται ὁ Βασιλιάς τῆς Μακεδονίας Δημήτριος Β' (239—229 π.Χ.), ἀκολουθεῖ ἄλλο ψήφισμα στά χρόνια τοῦ διαδόχου του, Ἀντίγονου Γ'. Ἕνα θαυμάσια διατηρημένο κείμενο εἶναι ἡ ἐπιστολή τοῦ Φιλίππου Ε', τοῦ προτελευταίου Βασιλιά τῆς Μακεδονίας. Βρέθηκε τό 1920 στή θέση τοῦ Σεραπείου τῆς Θεσσαλονίκης κοντά στό σημερινό Διοικητήριο. Μέ τήν ἐπιστολή αὐτή ὁ Μακεδόνας Βασιλιάς ἔδιδε ἐντολή, νά μήν ἀπαλλοτριωθοῦν τά χρήματα τοῦ Σεραπείου κατά κανένα τρόπο καί νά μήν γίνη ὑπόθηκη σ' αὐτά. Ἡ στήλη αὐτή διατηρήθηκε στή θέση της 2.000 χρόνια καί χρονολογεῖται ἀπό τόν Μάϊο μῆνα τοῦ 187 π.Χ. Ὑπάρχουν ἐπίσης περισσότερες ἀπό 100 ἀναθηματικές ἐπιγραφές, ἀπό τίς ὁποῖες 23 εἶναι δημόσια ἀναθήματα, 75 ἰδιωτικά καί 5 ἀποσπάσματα πού βρέθηκαν στήν πόλη καί 5 πού βρέθηκαν σέ ἄλλο χῶρο, ἀλλά ἀναφέρονται στήν Θεσσαλονίκη. Εἶναι αὐτά ἀναθήματα τοῦ Φιλίππου Ε', Ρωμαίων ἀξιωματούχων, θρησκευτικῶν ἀρχόντων καί ἀγωνοθετῶν. Μιά τέτοια ἐπιγραφή βρέθηκε στόν συνοικισμό Καλλιθέας. Εἶναι ἀνάθημα τοῦ 241 μ.Χ. καί μᾶς πληροφορεῖ γιά τήν ἐπανάληψη τῶν Πυθίων Ἀγώνων, πού γίνοταν κάθε πέντε χρόνια. Ἀναγράφονται τά ὀνόματα τῶν νικητῶν τῆς 4ης Πυθιάδος Θεσσαλονίκης τό 252 μ.Χ. πού κατάγονται ἀπό τό Ἄργος, τήν Ἀθήνα, τήν Ἀλεξάνδρεια, τήν Πέργαμο, τήν Σμύρνη, τά Θυάτειρα, τήν Θήβα, τήν Θεσσαλονίκη καί ἄλλες πόλεις. Στούς ἀγῶνες αὐτούς ἐλάμβαναν μέρος ἀθλητές ἀπ' ὅλο τόν Ρωμαιοκρατούμενο Ἑλληνικό κόσμο καί συναγωνίζονταν στό πένταθλο, στό δόσμο, στό δίαυλο, στήν πάλη, στό παγκράτιο στήν πυγμή καί σέ ἐνόπλους ἀγῶνες.

Τά ἀναθήματα τῶν ἰδιωτῶν εἶναι περίπου 80, τά περισσότερα ἤ σχεδόν ὅλα ρωμαϊκῶν χρόνων. Εἶναι ἀναθήματα σέ ἥρωες καί θεούς Ἑλληνικούς καί Αἰγυπτίους, πού ἡ λατρεία τους εἶχε εἰσαχθῆ στήν Θεσσαλονίκη καί τήν Μακεδονία ὁλόκληρη ἀπό τούς χρόνους τοῦ Κοσμοκράτορα Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ὑπάρχουν ἐπίσης ἐπιγραφές πού τιμοῦν αὐτοκράτορες καί ἄλλους ἄρχοντες, ἱερεῖς καί ἀγωνοθέτες. Εἶναι ψηφίσματα τιμητικά τῆς Βουλῆς καί τοῦ Δήμου τῆς Θεσσαλονίκης καί τιμητικά μνημεῖα ἀπό ἰδιῶτες. Χαρακτηριστικό ἐδῶ, ὅπως εἶπε καί ὁ καθηγητής κ. Πέτσας, εἶναι τό γεγονός ὅτι, ὅλες οἱ ἐπιγραφές εἶναι γραμμένες στήν ἑλληνική γλῶσσα σέ πεῖσμα τοῦ Ρωμαίου κατακτητοῦ. Ἡ πιό πολυάριθμη κατηγορία τῶν ἐπιγραφῶν περισσότερες ἀπό 600 εἶναι οἱ ἐπιτύμβιες. Εἶναι ταφικά μνημεῖα, πού βρέθηκαν στά νεκροταφεῖα τῆς πόλεως καί σέ ἄλλα σημεῖα. Πολλές ἀπό τίς ἐπιγραφές αὐτές ἔχουν μεταφερθῆ στήν Κωνσταντινούπολη καί ἄλλες βρίσκονται σέ μουσεῖα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Ἀπό τίς ἐπιγραφές αὐτές γίνεται γνωστή ἡ ἱστορία τῆς πόλεως, ὁ πολιτισμός καί οἱ τέχνες καί δίδονται στοιχεῖα γιά τήν κοινωνία τῆς ἀρχαίας Θεσσαλονίκης.

Τοῦ ΔΗΜ. ΓΟΥΣΙΔΗ

Σημαντικές ἐπίσης εἶναι οἱ ἐπιγραφές τῆς Βεροίας. Τίς ἔχει ἀναλάβει γιά τό «Inscriptiones Graecae» ὁ καθηγητής κ. Κόρμακ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἀμπερντην τῆς Σκωτίας καί σχετική ἀνακοίνωση γιά τήν πρόοδο τῆς ἐργασίας του εἶχε κάμει στό Α' Διεθνές Συνέδριο περί ἀρχαίας Μακεδονίας. Σήμερα εἶναι γνωστές περισσότερες ἀπό 300 ἐπιγραφές, εἶπε ἐρωτηθείς ὁ καθηγητής κ. Πέτσας, ἀπό τίς ὁποῖες 70 εἶναι ἀκόμη ἀδημοσίευτες. Ἀνάμεσα στίς τελευταῖες εἶναι καί ὁ περίφημος «Γυμνασιαρχικός Νόμος τῆς Βεροίας», τυχαῖο εὕρημα τοῦ 1949. Πιό παλιό εὕρημα εἶναι οἱ ἀπελευθερωτικές ἐπιγραφές, πού βρέγαίους στό Μετόχι κοντά στόν Ἀθηκαν στό ναό τῆς Ἀρτέμιδος Διλιάκμονα ποταμό, ἀδημοσίευτες ἀπό τό 1938.

Ὁ Γυμνασιαρχικός Νόμος γιά τόν ὁποῖο σχετική ἀνακοίνωση θά γίνη ἀπό τόν καθηγητή Κόρμακ. Κατά τήν διάρκεια τοῦ διεθνοῦς συνεδρίου βρέθηκε στή θέση «Παλαιοφόρος» τῆς Βεροίας στό κτῆμα τῶν ἀδελφῶν Καραντουμάνη. Εἶναι μιά στήλη μαρμάρινη γραμμένη καί ἀπό τίς δύο πλευρές μέ διακοσίους στίχους. Στή μιά πλευρά ἀναγράφεται τό τυπικό μέρος τοῦ ψηφίσματος τῆς πόλεως ἐπί ἄρχοντος «στρατηγοῦντος» τοῦ Ἱπποκράτη, υἱοῦ τοῦ Νικοστράτου. Ἡ ἐπιγραφή αὐτή πού εἶναι ὁ «Γυμνασιαρχικός Νόμος» τῆς πόλεως μᾶς πληροφορεῖ καλύτερα ἀπό κάθε ἄλλη ἀρχαία πηγή τί ἀκριβῶς γινόταν στό γυμνάσιο τῆς Βεροίας καί συμπερασματικά σ' ὅλα τά ἑλληνικά γυμνάσια τῆς Ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς πού ἀνῆκει.

Μετά τό τυπικό μέρος ἀκολουθοῦν κατά παραγράφους οἱ διατάξεις τοῦ νόμου δηλαδή πῶς ἐκλέγεται ὁ γυμνασίαρχος, τί ἡλικία πρέπει νά ἔχει, τί ὅρκο δίδει κλπ. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ἀναγράφονται οἱ τιμωρίες πού ἐπιβάλλονται στά παιδιά καί τούς ἐφήβους ὅταν παρέβαιναν τούς κανονισμούς, πῶς γίνονταν οἱ ἀσκήσεις στό ἀκόντιο, οἱ ἀπαγορεύσεις πού ὑπῆρχαν γιά τήν εἴσοδο τῶν μεγάλων στούς χώρους ἀσκήσεων τῶν ἐφήβων καί τά προσόντα πού ἔπρεπε νά εἶχαν οἱ τελευταῖοι γιά νά ἐπιτραπῆ ἡ συμμετοχή τους. Στή στήλη ὑπάρχει εἰδική διάταξη γιά τούς νέους πού τυχόν διαπραγοῦσαν σέ βάρος τοῦ γυμνασιάρχου. Κατ' ἐπέκταση ἡ τιμωρία περιελάμβανε καί ὅλους ἐκείνους πού ἦταν σέ θέση νά προλάβουν τόν νέο. Τέλος ὑπάρχουν διατάξεις γιά τίς γιορτές, τούς ἀγῶνες καί τά βραβεῖα.

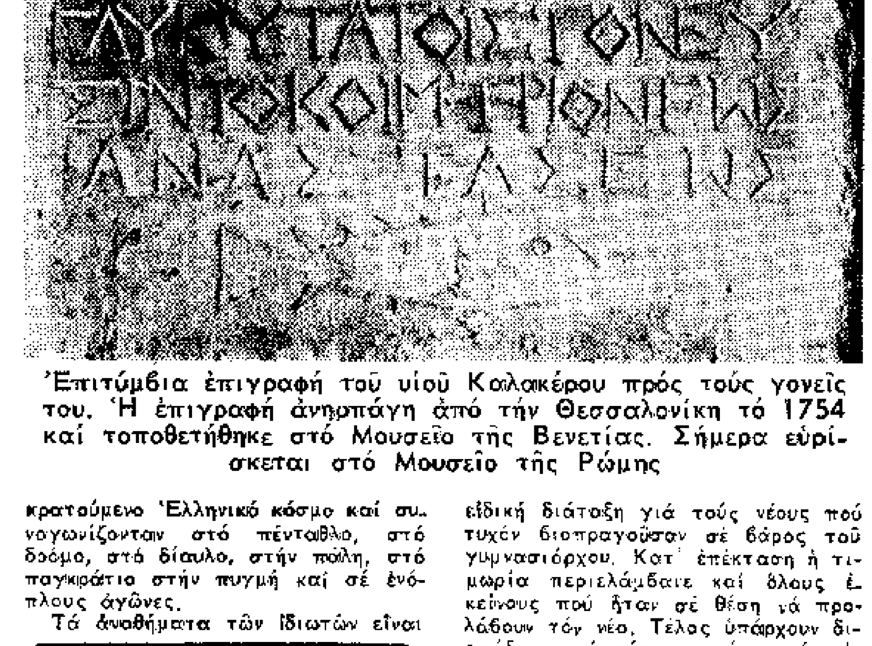
Ἐπιτύμβια ἐπιγραφή τοῦ υἱοῦ Καλακέρου πρός τούς γονεῖς του. Ἡ ἐπιγραφή ἀνηρπάγη ἀπό τήν Θεσσαλονίκη τό 1754 καί τοποθετήθηκε στό Μουσεῖο τῆς Βενετίας. Σήμερα εὑρίσκεται στό Μουσεῖο τῆς Ρώμης

Ἀπό τίς ἀπελευθερωτικές ἐπιγραφές πού ἀναφέρονται σέ ἀπελευθέρωση τοῦ δούλου ἤ τῆς δούλης, χαρακτηριστική εἶναι μιά ἀφιερωμένη στήν «μητέρα θεῶν Αὐτόχθονος» ὅπως λεγόταν ἡ θεά πού εἶχε τό ἱερό της κοντά στό χῶρο πού βρέθηκε ἡ ἐπιγραφή. Ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ δούλου γινόταν τόν καιρό ἐκεῖνο μέ τόν τύπο τῆς ἀφιερώσεώς τους σ' ἕνα θεό ἤ θεά πού εἶχε μέ αὐτό τόν τρόπο ὑπό τήν προστασία της τόν ἀπελευθερούμενο. Τέλος ἀπό τίς γνωστές ἐπιγραφές τῆς Βεροίας Ἑλληνιστικῶν κατά Ρωμαϊκῶν χρόνων χαρακτηριστικές εἶναι αὐτές μέ ἐπιστολές Μακεδόνων βασιλέων πού εἶχαν γενικά θέση νόμων καί ὀνομάζονταν διαγράμματα.

Δέκα ἐφηβικοί κατάλογοι καί ἑκατό περίπου ἐπιτύμβιες, πού παρουσιάζουν ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιατί περιλαμβάνουν μακεδονικά ὀνόματα. Ἀνάμεσα στίς τελευταῖες ὑπάρχει μιά πού ἀναφέρει τήν ναυμαχία στό Ἄκτιο τό 31 π.Χ. καί μιά ἄλλη σχετική μέ τήν ὑποταγή τῆς Μακεδονίας στούς Ρωμαίους.